

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt II. Idem (a) Herfordien. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

& gradus subdiaconalis adhuc in pluribus provinciis non esse sacer, juxta tradita in cap. à multis, 9. de atate & qualitate. D. Roch. Piro tom. 1. Sicil. sac. fol. 71. idem putabant jus connubii eos habere. PP. verò Hispani, etsi agnoscerent ritè, rectèque eos ordinatos esse; tamen ne hoc velamento, aut furo incontinenter viverent, statuerunt, ut deinceps tempore ordinationis cum sacra vasa illis tradebantur, benedictio etiam ab Episcopo impartiretur, non tamen ut quia existimarent ex benedictione illa obligationem castitatis servandæ provenire.

Secundo supra traditis obstat textus in cap. 4. qui clericis, vel votent, in prima collect. ubi Decano, & Canonicis Lemovicen, ita retribit Alexander III. Cum instruxit apud nos Herberius lator parochianus vester, ut de ordina Subdiaconatus, ad quem recipiendus nimis enormiter, & inordinatè, se ingesserat, cum eo misericorditer ageremus, & non potuisset, sicut non debuerat, in hac parte proficere, tandem à nobis licentiam postulavit ut possit sibi in matrimonium aliquam legitime copulare. Nos itaque studiosius attendentes, quod prædictus ordo, cum nullam sibi dignitatem attulerit, vel honorem, matrimonium ejus non impedit; d. v. per A. s. p. m. quod si matrimonium legitime duxerit contrahendum, nullus vestrum à contractu matrimonii, prædicti ordinis obitu, prohibere presumat, nec sibi propter hoc molestiam inferat, vel gravamen. Ex quibus verbis aperte constat, subdiaconum rectè matrimonium contrahere posse. Ergo non rectè in præfenti docetur, ministris sacris matrimonium contrahere non licere. Pro cujus textus expositione Basilii de matrimonio lib. 7. cap. 27. ex ultimavit gradum Subdiaconatus non ita factum fuisse etiam temporibus Alexandri III. ut Subdiaconi illud contrahere nequiverint, quod probat ex ipso Alexandro III. qui p. 18. post Concilium Lateran. cap. 4. ita scribit: Si autem Subdiaconi contraxerint matrimonium, eos demum ante talia sperint, quod timendum sit, ne pro una pluribus abutantur, à simulare poteris cum suis mulieribus remanere, quia tolerandum est malum, ut peiora vitentur. Sed hæc Basilii sententia aperte convincitur ex nostro capite 11. qui est ejusdem Alexandri III. & in eo docetur, constitutis in minoribus gradibus, non verò Subdiacono licere matrimonium contrahere. Accedit, quia pluribus retro annis ante Alex. III. Subdiaconatus gradus sacer erat, votumque castitatis annexum continebat, ut probavi in cap. à multis, de atate & qualitate, & in can. 32. Concil. Niber. Quare eâ sententiâ omisâ; vetius dicendum existimo, tam in dicto cap. 4. qui clericis vel vot. quam in alio cap. 4. relato à Basilio, matrimonium à Subdiacono celebratum sustineri ex dispensa-

tionem Pontificis, quam supponit ea verba: Dissimulare poteris, nisi dicamus cum Alano, quem sequitur Antonius August. in notis ad 1. collect. in dicto cap. 1. in ea specie Herberium gradum Subdiaconatus non accepisse, quia nimis enormiter ordinationi se ingessit: unde fateretur ipse Alexander, similem ordinationem Herberto nullam attulisse dignitatem, vel honorem; post quæ verba vetus Scholiastes legit, nec characterem, teste Antonio Augustino ubi proxime; unde si vacua fuit ipsa ordinarior, ritè potuit Subdiaconus matrimonium contrahere.

Tertio obstat textus in can. 27. Concilii Tribur. relato in cap. clericus 6. de vita & honest. clericis. in illis verbis: Coram populo vel legens, vel canens. Ex quibus deducitur, eum qui in Ecclesia cæpit legere, aut cantare, non posse matrimonium contrahere. Igitur non rectè in præfenti docetur, Lectoribus, & aliis clericis in minoribus ordinibus constitutis licere nuptias celebrare. Pro cujus difficultatis solutione dicendum est, verum esse clericos in minoribus ordinibus constitutos, ritè, & rectè omni tempore potuisse connubium inire, can. 25. alias 27. Apost. D. Clemens lib. 6. constit. cap. 17. Concil. Carthag. 3. can. 19. Valente 2. alias 3. can. 1. Tolet. 2. can. 1. Aurelian. 3. can. 1. Wormat. sub Hadriano II. can. 68. Moguntia, sub Arnulpho can. 10. dum tamen alterius lætæ uxorem non reciperet, juxta canonem 14. Synodi Chalcedon; art. 15. Nec tunc obstat textus in dicto can. 27. quia in eo agitur de filiis oblati à parentibus Ecclesiæ, vel monasterio, ut ibi ministrarent; quo casu cum virtutè oblationis paternæ resiliere non possint ab Ecclesiâ, immò veri efficerentur monachi, cap. monachum, 3. 20. 9. 1. dicemus latè in cap. cum simus, 13. de regul. idem in eo canone asseritur, quod si ita oblato coram populo cæperint legere, aut cantare, non possunt postea matrimonium inire.

Quarto obstat Synodus August. celebrata anno 952. can. final. ibi: Episcopus, Presbyter, Diaconus, Subdiaconus, ut in multis Conciliis scriptum est, quia divina ministeria contrahant, ab uxoribus abstineant; ceteri autem clerici quando ad maturam ætatem pervenerint, licet volentes, ad continentiam cogantur. Ex quibus verbis deducitur, etiam clericos inferiorum graduum, jam ætate profectos matrimonio jungi non posse. Sed respondetur continentiam in eo textu non tantum importare castitatem exita nuptias, ita ut sensus sit Episcopum, Presbyterum, Diaconum, & Subdiaconum; quando sacra ministeria tangunt, matrimonium contrahere posse; ceteros verò clericos posse, sed uxorem non ducentes debere castitatem servare.

12. Expositio
7. Concilii Tribur.
13. Expositio
13. Synodus August.

CAPVT II.

Idem (a) Herfordien. Episcopo.

Sanè de clericis inferiorum ordinum, qui in conjugio constituti, diu ecclesiastica beneficia ex concessione prædecessorum suorum habuerunt, à quibus sine magno discrimine, ac effusione sanguinis non possunt privari: f. t. duximus respondendum, ut quia ibi ratio, & gens barbara, & multitudo in causa est, eos sub dissimulatione sustineas ecclesiastica beneficia tamdiu habita possidere; pro-

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars I.

H 3 visurus

visuris attentius, ne deinceps clericis conjugatis ecclesiastica beneficia conferantur, sed illorum aliqui ad sacros Ordines, vel Ecclesiarum administrationes non admittantur, nisi castitatem fortè (b) voverent, & perpetuò servarent, qui unicam & [c] virginem habuerint uxorem,

NOTÆ.

(a) **H** *Erfordienfi.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 3.* Herfordensis autem Ecclesia est in Anglia, ut jam notavi in *cap. 2. de tempor. ordin.* Unde constat hanc decisionem esse referendam ad provinciam Angliæ, ubi temporibus Alexandri III. jam corru-

ptela invaluerat, ut clerici uxores simul, & beneficia retinerent, ut refert Polydorus Vergil. *lib. 6. hist. Angliæ, fol. 116.* & constat *ex cap. penult. hoc titulo,* misso Berengaria Regina Angliæ.

(b) *Voverint.*] Juxta textum in *cap. conjugatus, de convers. conjug.* ubi dicemus.

(c) *Et virginem.*] Juxta adducta in *cap. 3. de bigam. non ordin.*

CAPVT III.

Idem (a) *Verulano Episcopo.*

QUOD à te cum inimicis tuis, &c. De cætero, quia fraternitatis tuæ querit industria, utrum clerici infra Subdiaconatus Ordinem constituti, qui cum continere, carnis vitio devicti, non valent, uxores accipiunt, ecclesiastico beneficio canonicè debeant spoliari. Id tuam voluimus experientiam indubitata veritate tenere, quòd cum simul voluptatibus, & carnalibus desideriis, ac divinis, & ecclesiasticis obsequiis vacare non valeant, ob immunditiam suam ecclesiasticis sacramentis indigni contrahendis, & ecclesiasticis proculdubio beneficiis sint privandi. Sanè si Ecclesiis, quibus attributi fuerant, de possessionibus, aut aliis bonis suis aliqua contulisse noscuntur, cum ab earundem Ecclesiarum ministerio fuerint, & beneficio sequestrati, ad ipsos rectà viâ dominium, ac proprietates liberè debet, & absque ulla contradictione redire,

NOTÆ.

(a) **V** *Erulan.*] Ita etiam legitur in prima

collectione *sub hoc titulo, cap. 5. & p. 50. post Concilium Lateran. cap. 7.* De Ecclesia Verulana nonnulla adduxi in *cap. 3. de renunc.*

CAPVT IV.

(a) Idem.

SANÈ Sacerdotes illi, qui nuptias contrahunt, quæ non nuptiæ, sed contubernia sunt potius nuncupanda, post longam poenitentiam, & vitam laudabilem continentibus officio suo restitui poterunt, & ejus executionem ex indulgentia sui Episcopi habere,

NOTÆ.

(a) **I** *Deu.*] Ita etiam habetur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* ubi additur pars ca-

pitis *causam*; sed cum varii sint textus hujus Pontificis, cum hoc principio, *causam*, non facile potest ejus integra restitui, nec vera inscriptio assignari.

CAPVT V.

Innocentius III. (a) *Archiepiscopo Norwicensi.*

DIVERFIS fallacii homines circumventi, Deo, & mammonæ famulari conantur; cum tamen secundum evangelicam veritatem, nemo potest duobus dominis servire, quoniam si unum dilexerit, alium habebit exosum; aut uno contempto, alium sustinebit. Accepimus etiam, quod quidam clerici tuæ diocesis, qui solemniter in conspectu Ecclesiæ matrimonia contraxerunt, ecclesiastica beneficia detinere